

Nr 5.

Ankom till riksdagens kansli den 9 mars 1931 kl. 11 f. m.

Första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 5, i anledning av väckt motion om vissa åtgärder i anledning av nationernas förbunds allmänna nedrustningskonferens år 1932.

I en inom första kammaren väckt och till dess första tillfälliga utskott för behandling hänvisad motion, nr 200, har herr *Lindhagen* hemställt, att riksdagen ville anhålla, att Kungl. Maj:t, med anledning av »den allmänna nedrustningskonferensen» i början av år 1932, måtte:

1) vid konferensen göra gällande, att ett övervägande av världsproblemet och dess ovannämnda fundamentala realiteter måste överskugga diskussionen om avrustning, vilken eljest äventyrar att leda till blinda och oväsentliga resultat;

2) med anledning av 56 § riksdagsordningen före konferensen vid offentliga sammankomster med riksdagen diskutera den svenska konferensinstruktionen.

I avseende å motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Genom resolution, antagen av Nationernas förbunds råd den 24 januari 1931, beslöts, att en »allmän nedrustningskonferens» skulle sammankallas till den tisdag, som närmast följer efter det sammanträde av rådet, som öppnas den 25 januari 1932. Konferensen kommer följaktligen att sammanträda i början av februari månad år 1932, troligen i Genève. Enligt vad utskottet inhämtat har konferensen till uteslutande uppgift att överlägga om och för staternas ombud till antagande framlägga en allmän överenskommelse angående de nationella rustningarnas begränsning och nedskrivning. För konferensens förberedande tillsattes redan år 1925 av Nationernas förbunds råd en kommission, kallad den förberedande nedrustningskommissionen. Denna kommission, som hållit ett stort antal möten, vid vilka olika förslag diskuterats, avslutade sitt arbete den 9 december 1930 genom framläggande av ett utkast till nedrustningskonvention. Detta konventionsutkast är avsett att, ehuru detsamma lärer vara i viss mån ofullständigt, tillsammans med den av kommissionen i samband med konventionsutkastets inlämnande avgivna rapporten utgöra grundvalen för de överläggningar, som skola äga rum vid nedrustningskonferensen. Under sådana förhållanden synes det näppeligen vara möjligt att vid

Utskottet.

konferensen framföra andra problem än dem, som äga direkt samband med nedrustningsfrågan. De i motionen berörda spörsmålen angående världsspråket, nationalfrågorna, världsekonomiens pacifiering m. fl., vilka uppenbarligen falla utanför ramen för konferensens uppgift att begränsa och nedskrivna de nationella rustningarna, torde således icke kunna bli föremål för behandling vid den år 1932 sammanträdande nedrustningskonferensen.

I fråga om den blivande instruktionen för Sveriges ombud vid konferensen vill utskottet i likhet med konstitutionsutskottet i dess utlåtande nr 4 vid innevarande riksdag erinra om de direktiv, som enligt statsministerns uttalande i riksdagens andra kammare den 19 januari 1931 varit vägledande för de svenska ombuden i Genève under nedrustningsarbetet, nämligen att »söka biträda varje praktisk och genomförbar åtgärd, som kan medverka till det internationella nedrustningsarbetet». Givetvis torde kunna förutsättas, att de mera detaljerade instruktioner, som må finnas erforderliga för de svenska ombuden vid den nedrustningskonferens, som är avsedd att hållas år 1932, komma att fastställas efter det samarbete med riksdagens organ, som i grundlagen föreskrives, samt att Kungl. Maj:t före eller under konferensen kommer att, för den händelse omständigheterna skulle därtill föranleda — vilket för närvarande icke läser kunna bedömas — i enlighet med bestämmelserna i § 56 riksdagsordningen lämna riksdagen meddelande i hithörande angelägenhet.

På grund av det anförda får utskottet hemställa,

att förevarande motion icke måtte till någon första kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 6 mars 1931.

På utskottets vägnar:

RUBEN WAGNSSON.

Närvarande vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet: herrar *Wagnsson, Tamm, Sandegård*, Boberg, Wijkström*, Johansson, Karl A., Nylander* och *Löfvander*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.